

درخواست ارزی‌شده (RFP)

۱) عنوان پژوهش: تولید مدل مفهومی تکریم مقام معلم و معلمي در جامعه

۲) بیان مسئله

از آغاز فعالیت ستاد مرکزی بزرگداشت مقام معلم و دبیرخانه‌ی آن، برنامه‌ها و فعالیت‌های محدود و مشخصی با سیاست تمرکز در ستادهای مرکزی و استانی و منطقه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا می‌شده است. عمده‌ترین فعالیت دبیرخانه، تدوین و بازنگری سالانه‌ی شیوه‌نامه، اهداف و شاخص‌های انتخاب معلم نمونه، راهبری، نظارت و ارزیابی این برنامه در سطح کشور، هم‌چنین برگزاری مراسم ملی هفته‌ی معلم بوده است؛ که نتیجه کلیه‌ی فعالیت‌ها در هفته‌ی معلم نمود پیدا می‌کرد. با توجه به ورود شاخص‌های کمی و بعضاً بی‌ارتباط با مهارت‌های حرفه‌ی معلمي، به نمون‌برگ‌های انتخاب معلم نمونه، نقدهای مختلفی به این شاخص‌ها، نحوه‌ی اجرا و از همه مهم‌تر، کافی نبودن آن برای تکریم و بزرگداشت مقام والای معلم مطرح می‌شد. لذا در سال تحصیلی ۹۴-۹۵، با بهره‌مندی از نظرات کارشناسان، مدیران و معلمان و با پیروی از هدف عملیاتی شماره‌ی ۱۰ و راهکارهای شماره‌ی ۲-۸ و ۱-۱۰ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، رویکرد ستاد مرکزی به تکریم مقام معلم، تغییر کرد و "اعتلای فرهنگ عمومی تکریم و بزرگداشت مقام معلم در جامعه"، با اجرای برنامه‌های متنوع در طول سال و در مناسبت‌های مختلف اجتماعی، تجلیل از عامه‌ی فرهنگیان، جلب مشارکت و حضور دانش‌آموزان و اولیاء آنان در برگزاری برنامه‌های تکریم مقام معلم، توسعه‌ی مشارکت نظام‌مند مردم در برنامه‌های تکریم مقام معلم، ترویج برنامه‌های مدرسه‌ای و محلی تکریم معلمي، بهره‌گیری از ظرفیت رسانه‌ها، به‌ویژه رسانه‌ی ملی برای نشان دادن جلوه‌های ویژه‌ی معلمي و ... مورد توجه و تأکید قرار گرفت.

چالشی که در حال حاضر ستاد مرکزی با آن روبروست، نداشتن مدلی مفهومی از تکریم مقام معلم و لزوم رسیدن به فهم درست و مشترک در این مورد، بین ستاد مرکزی و ستادهای استانی بزرگداشت مقام معلم است. لذا تولید این مدل، جهت دستیابی به تعریف، ساختار و سازوکار آن ضروری است. به عبارت دیگر، نیاز است از طریق یک پروژه‌ی علمی قوی، به تعریف و چیرستی تکریم مقام معلم، چیرستی، چگونگی، ضرورت و اهمیت آن، عوامل دخیل و مؤثر در آن، عوامل ایجادکننده‌ی آن، عوامل افزایشنده و کاهشنده‌ی آن، عوامل مخرب، تضعیف‌کننده و یا موانع آن، نهادهای ذی‌ربط و مسئول آن، وظایف و سهم هریک از این

نهادهای هم‌چنین سیاست‌ها، راهکارها و برنامه‌های محقق‌کننده‌ی آن پرداخته شود، تا دست‌مایه‌ای باشد برای تدوین سیاست‌ها، برنامه‌ها و تقسیم کار ملی، به‌منظور فرهنگ‌سازی و توسعه‌ی فرهنگ تکریم معلمی در جامعه.

۳) ضرورت و اهمیت پژوهش

با عنایت به این‌که هر آن‌چه با معلم و معلمی ارتباط پیدا کند، در تکریم او نقش خواهد داشت، بازمهندسی و شناسایی دقیق ابعاد و عوامل تأثیرگذار بر تکریم مقام معلم و موانع و آسیب‌های موجود در این زمینه، می‌تواند زمینه‌ساز اصلاح سیاست‌های ضدتکریم و مخرب آن، طرح مطالبات منطقی معلمان و بازگرداندن عزت و بزرگی بایسته در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی به جامعه‌ی معلمان و قدم نهادن در مسیر توسعه‌ی پایدار در کشور باشد. اکنون با گذشت چهار سال از ابلاغ "دستورالعمل برنامه‌ریزی تکریم و بزرگداشت مقام معلم" و نتایج حاصل از نشست‌های قطبی و کشوری هم‌اندیشی و تبادل تجربه بین اعضای ستادهای استانی بزرگداشت مقام معلم در دیماه ۹۷ و بهمن‌ماه ۹۸، خلاء و نیاز رسیدن به یک فهم مشترک از چیستی، چرایی و چگونگی تکریم و بزرگداشت مقام معلم در عمل، عوامل تأثیرگذار بر آن، سیاست‌ها و راهکارهای عملی برای نهادینه شدن آن در جامعه، به‌شدت احساس می‌شود.

۴) اهداف پژوهش

اهداف کلی:

« تولید مدل مفهومی، نظری و عملی « تکریم مقام معلم »

« تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های « تکریم مقام معلم » و تعیین سهم نهادهای مختلف در آن

اهداف جزئی:

« شناسایی ابعاد، عوامل، آسیب‌ها و موانع تکریم مقام معلم در نظام تعلیم و تربیت و جامعه

« شناسایی عوامل مجری، وظایف و سهم هریک از عوامل شناسایی شده و نحوه‌ی تعامل آن‌ها با هم

برای نهادینه شدن تکریم مقام معلم در نظام تعلیم و تربیت و جامعه

« بررسی راه‌های پیش‌گیری از آسیب‌ها و مقابله با موانع و چالش‌های تکریم مقام معلم

« شناسایی راه‌های اثربخشی برنامه‌های تکریم و بزرگداشت مقام معلم در نظام تعلیم و تربیت و جامعه

« تبیین جایگاه، موقعیت و مسئولیت معلم در جامعه، جهت جلب توجه مسئولان، مردم و خود معلم

« رسیدن به درک مشترک بین ستادهای مرکزی، استانی، منطقه‌ای و مدرسه‌ای بزرگداشت مقام معلم، در

خصوص چیستی، چرایی و چگونگی تکریم معلمی

« شناسایی عوامل تأثیرگذار بر تکریم مقام معلم در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی

(۵) انعقاد پژوهش مورد درخواست با مفاد اسناد بالادستی

- هدف عملیاتی شماره‌ی ۱۰ (ارتقاء منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم)
- راهکار ۲-۸ (ایجاد سازوکار لازم برای تقویت جایگاه و منزلت فرهنگی و اجتماعی معلمان)
- راهکار شماره‌ی ۱-۱۰ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (برنامه‌ریزی و به‌کارگیری امکانات و فرصت‌های اجتماعی برای اعتلای فرهنگ عمومی در تکریم و بزرگداشت مقام معلم، با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم)
- برنامه‌ی اجرایی شماره‌ی ۲۱ زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی در طول برنامه‌ی ششم توسعه (بازمهندسی و افزایش اثربخشی برنامه‌های بزرگداشت مقام معلم، با رویکرد اعتلای فرهنگ عمومی تکریم مقام معلم، الگوسازی و اسوه بودن معلمان موفق)